

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 360 Lei.
Fél évre 180 Lei.
Negyed évre 90 Lei.
Havonta 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

A muzsikus-mérnök

Munkátlanok, csüggedők, kishitiek, nyomorba roskadtak: figyeljétek M. Valér okleveles építész-mérnök példájára, aki egy aradi étteremben estétől késő éjszakáig a vonójával keresi meg a kenyerét. Délután pedig geometriát és magas mennyiségűt tanít. A heroikus emberi energiának milyen ritka-szerű megnyilatkozása ez az eset, milyen vigasztaló és követendő példa a mai megrokkant és energiátlan világban. Az intellektuál, aki évtizedek verejtékes munkájával szerezte meg diplomáját, arra a belátásra jutott, hogy a társadalom és az állam nem méltányolja kellőképpen munkásságát, nem adja meg tanultságának, szak-tudásának, munkájának idejének megfelelő ellenértékét: sőtba dobta hát a vonalzóit, a körzőt, hivatásának eszközeit és másféle te-hetségeit igyekszik érvényesíteni. Kezébe veszi hegedűjét és lán, a társadalom, amely nem méltányolta a maga tehetségében a mérnök konstruktív munkáját, sokkal jobban honorálja a társadalom szempontjából kevésbé hasznos szórakoztató tevékenységet.

Mindégy: a munka — munka és ma már hozzászoktunk ahhoz, hogy a különböző munkaformákat ne osztályozzuk felsőbb- és alsóbbrendűség szempontjából. A munka nem szegény és ezerszer inkább sem az a mai életkörülmények között, amikor mindenki ott keresi boldogulási lehetőségeit, ahol találja. A munka régi és új morálja itt közik össze a muzsikus-mérnök esetében és talán felesleges is hangsúlyozni, hogy az új morál került ki győzelmesen ebből az összetűzésből. Az a morál, amelyet hajdan a Korlátlan lehetőség hazája, Amerika tárt a hámuló Európa elé s amelynek akkor különös példát a lapok „külön-féle” rovatában olvashatták a nyájas és álmélkodó európai olvasók. A nyájas és álmélkodó Európa azonban azóta véres és borzalmas leckeiket ment keresztül. Megtanulta a világháború és forradalmak után, hogy a társadalom csak akkor lesz egészséges és életképes, ha minden egyes tagja úgy helyezkedik el, hogy másoknak — akár a közösségről, akár egyesekről van szó, — terhére ne váljék. Más szóval: hogy csökkentse a lumpen burzsoázia és lumpenproletariátus számát, hogy egy lépést tegyen felfelé — vagy lefelé — de mindig a dolgozók sorába. A társadalom ma mindenkitől megfeszített munkát követel a mágnástól kezdve egészen a gyümölcsfákon kosztoló vándorlegényig és az cselekszik helyesen, aki a szélsőségek között megtalálja a maga reális munkalehetőségeit. A munkának csakis ez az új morálja biztosítja a mai társadalom minden egyes tagja számára a normális boldogulást.

Különösen és fájdalmasan áll ez a tétel az ugynevezett közép-osztály tagjaira. Hivatásokok, tanárok, orvosok, mérnökök, ügyvédek ezrei kerültek Európaszerte a kínos választás elé, hogy vajjon ten-gödvé, nyomorogva, küzködve megmaradjanak-e pályájukon — az intellektuál véres-vertékes pályáján — vagy pedig szakítsanak a régi morál előítéleteivel és emelt fővel, büszke akaratú új „alacsonyabbrendű” foglalkozást kezdjenek-e? Hányan, de hányan el-emésztődtek, letörték ezzel a dilemmával való kínos lelki tusában, hányan, de hányan sodródtak vigasztalan, nyomorúságos élektörlemények közé, mert nem tudták magukról ledobni a régi előítéletek nyomaszó ballasztiát.

Főként ezeknek: tétienségben, nélkülözésekben tétovázó intellektuálaknak szól az aradi muzsikus-mérnök példabeszéde. Hivatalban görnyedni vagy hegedűszóval pénz keresni: mennyire mindegy a mai ádáz struggle for life-ben. Azaz, dehogyan mindegy. Abban nem az, hogy az éttermi muzsikus vagy a cipészesség lényegesen több jövedelemhez jut „alacsonyabbrendű” munkájával, mint a tisztviselő vagy más intellektuál, aki kopott ruhájában korgó gyomorral is göröcsösen ragaszkodik „magasabbrendű” hivatásához. Meg kell tanulni, hogy az egyes foglalkozások között csakis a végzett munkáért kapott bérösszeg szabja meg a határt. És itt rejlik a mérnökből lett éttermi muzsikus elhatározásának morális és anyagi szankciója és a munka új moráljának dicsérete.

A zöld sziget.

Irországból, a csodálatos zöld szigetről, az elmúlt napokban ismét harcok hírére hozta a táviró dróttja, mint hosszú esztendő óta már annyiszor, valahányszor az öntudatos kelta nép teljes állami önállóságát követelte John Bull-tól. A londoni jelentésekből egy nagy katasztrófa képe bontakozik ki: a köztársasági ir vezéreket egytől-egytől összefogdosta a hatalom, csapataik nem bírták tovább a guerillaharcot és ezért a republikánus felkelők megadják magukat az ir szabadállam hadseregének. Nem az első, de nem is az utolsó epizódja ez a nagy történelmi drámának, amely már évszázadok óta minduntalan megmegrázkódtatja a hármás királyság szigetországát.

Mi körül forog a nagy küzdelem? Mi az, ami az irekbe mindig friss erőt önt és bennük évről-évre visszatérő következetes vágygel újból és újból föléleszti az ősi

Bethlen és Kállay az antant-fővárosokban

(Külföldi kölcsön Magyarországnak. — Nyugalom a magyar politikában.)

Budapestről táviratozzák: Gróf Bethlen István miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter huszonkilencedikén először Párisba onnan pedig előbb Londonba, majd Rómába utaznak, hogy a jóvátételi bizottság és az angol, olasz és a francia kormányokat felvilágosítsák. Magyarországi sulyos pénzügyi helyzetéről. Ezzel egy később felveendő külföldi kölcsön előfeltételeit akarják megteremteni. Kérni fogják, hogy a békeszerződés értelmében Magyarország összes vagyonára fennálló zálogjogot oldják fel. A miniszterelnök és a pénzügyminisztert utjukon gróf Khuen-Héderváry Sándor követségi tanácsos fogja kísélni. A londoni Times azt írja, hogy Magyarország és a szövetséges kormányok eszmecsereje képes lesz megoldáshoz juttatni a mostani pénzügyi válságot, amely egyaránt fenyegeti Magyarországot és a szomszédok gazdasági virágzását. A Times azt írja még a továbbiakban, hogy a Bethlen-kormány politikailag ura a helyzetnek, fenntartja a rendet és mindent megtesz, hogy a külföldön a legjobb véleményt biztossítsa az ország számára s őszinte készséget mutat arra is, hogy a külföldi jóakaró tanácsait kövesse. A helyzet az, hogy csupán a jóvátételi bizottsággal és a szövetségesekkel való meggyezés teheti lehetővé külföldi kölcsön felvételét, ami első feltétele a ma-

gyar pénzügyek és igazgatás új-jászervezésének. Magyarország politikai és gazdasági katasztrófáját elháríthatja az, ha segítséget engedélyeznek számára, feltéve ha a segítség gyorsan történik. Így ír a Times. Budapesti lapok jelentéssel szerint minden jel arra vall, hogy Bethlen távolléte alatt a magyarországi politika eseménytelen lesz. Van is egy megállapodás a Kormánypart tagjai között, amely arról szól, hogy a nemzetgyűlés háromhetes szünetét alatt az árnyalok és a franciák minden akciótól tartózkodni fognak. A miniszterelnököt távollétében Daruváry Géza külügyminiszter, mint rangidős helyettesíti, a pénzügyminisztert pedig Valkó Lajos kereskedelmi miniszter.

Budapestről táviratozzák: Kállay Tibor pénzügyminiszter, aki holnapután utazik Párisba, ma nyilatkozott a Magyar Hírlap munkatársának utazása céljáról. A miniszter többek között a következőket mondotta:

— A jóvátételi bizottság részére nagyobb terjedelmű előterjesztést készítettem, amely részletesen kiterjeszkedik az ország minden égető gazdasági problémájára és minden vonatkozásban feltartja azt a válságos gazdasági helyzetet, amelyben Magyarország önhibáján kívül van. A jóvátételi bizottság előtt tartandó előadásom keretében teljes őszinteséggel fogok rámutatni azokra az

lázadó dacot? A Katolikus irek szívósan ellentállanak a protestáns angoloknak. Ulster anglikán kisebbsége vonakodik attól, hogy magát a sziget kelta többségének kiszolgáltassa. A lakosság ösztön-szerűen védekezik az angliai ipar gyarmatosító törekvéssel ellen. Az irországi juhtenyésztők, amint azt Swift Jonathan, az irek nagy barátja, egyik legsikerültebb satírájában oly megrázó élethitséggel megírta, belepusztulnak a hatalom vértetével fölfegyverezett angliai gyárosok versenyébe. Borzalmas éhínségek megtizedelik a sziget lakosságát és milliók tömegek vándorolnak ki az Unióba, Kanadába, Ausztráliába és Új-Zélandba. Az ősrégi kelta nyelv és az ir faj élethalálharcot vív az enyészettel. Az irországi földberlők és mezőgazdasági munkások éles szociális ellentétben állanak az angol nagybirtokosokkal. Ez a nyomorúság kelti életre az ir függetlenség gondolatát, amely a home rule-tól kezdve a sinn-felnig

az egyesült királyság leghosszabb ideig tartó belpolitikai válságát okozza.

Körülbelül ezekből az elemekből tevődik össze az angol történelem legutolsó évszázadának ez a még megoldásra váró nagy mozgalma. A brit imperializmus a háború után új választakhoz érkezett. Itt is, amott is megerősödtek azok a törekvések, amelyek a központosított szervezetet dominonok létesítése által megláthatni óhajtják. Egyre nagyobb hullámokat vet az a mozgalom, amely a háromszázmillió embert magába foglaló hatalmas világbirodalom egyes országainak, tartományainak és gyarmatainak a szabad fejlődés és az önálló akaratelhatározás nyugodt fejlődési lehetőségét akarja biztosítani. A Downingstreet külügy palotájában számot vetettek ezekkel a törekvésekkel. Ennek a belátásnak eredménye volt a Dél-afrikai Unió létesítése. Ennek a hatása alatt állt össze két évvel ezelőtti a brit birodalom minisz-

összes szempontokra, amelyek az ország gazdasági helyreállítására érdekében a kormány tevékenysége előtt lebegő célok, mint a válásból kivezető egyedüli lehetőség jelentkeznek. Előadásom után teljes terjedelemben nyilvánosságra fogom bocsátani a Magyarország gazdasági helyzetével foglalkozó

előterjesztést. A korona tegnapi hanyatlását kizárólag átmeneti jelenségnek tartom. Ehhez hozzájárulhattak bizonyos cseh eladások is, ennek azonban nem tulajdonítok nagyobb jelentőséget, mert az utóbbi hetekben kialakult 0.10 centimes körüli kurzus fluktuációjáról van szó.

A székesfehérvári Arpad-korabeli lelet.

(A talált kard hű mása Szent István kardjának.)

Székesfehérvárott az épülő szikratávió állomás telepe szombaton a földmunkát végző munkások — mint az *Aradi Közlöny* megírta — honfoglaláskori sirra bukkantak. A tudományos szempontból igen fontos lelet feltárásáról a következő új részleteket tudtuk meg: Az egész sirt eddig még nem tárták fel, de máris értékes leletekre bukkantak. A szikratávió állomás a várostól körülbelül két kilométernyire, a szabadhatthyányi-ut mellett épül, hepehupás, homokos területen s a lelet az egyik domb lehordása közben került napfényre. A talált régiségeket először Marossy Arnold dr. és Polgár Iván dr., cisztercita tanárok, a székesfehérvári Múzeum Egyesület vezetői tekintették meg. Polgár Iván dr. cisztercita tanár a honfoglalási sir felfedezéséről a következőket mondotta:

— A szikratávió állomáson, a terület planirozása közben, amikor az egyik domb tetejét le akarták szedni, az egyik munkásnak a lapátja megakadt egy ezüstdrótban,

amely jó vastag volt, úgy hogy a munkás nem tudta elvágni. Megpróbálta kihuzni, de ez sem sikerült, mire tovább ásták körülötte a homokot. Az ezüstdrót ment tovább, körülbelül egy méter hosszúságban s ekkor ráakadtak egy kardra, amelyet a rozsdá már nagyon megrágott, a fatok egyes darabjai azonban még rajta voltak. A kardon a markolat körül tündöklött az aranybetét és az ezüst berakás. A munkások nekifogtak és a markolaton lévő ezüst sodronyokat kezdték leszedni. A hogy tovább ástak, két arannyal berakott kengyelvasat is találtak s mellettük egy fokost. Hamarosan rábukkantak egy kőllkapocsra és fogakra, de a teljes lókoponyát nem találták meg.

— Ekkor érkezett oda a posta- és távirafelügyelő, aki a telepen lakik s az megtiltotta a munkásoknak, hogy tovább ássanak. A talált tárgyakat bevitték az építőirodába és azonnal értesítették a múzeum igazgatóságát és a rendőrséget és megtiltották, hogy bár-

terelnökének konferenciája, ennek köszönhető, hogy Indának új alkotmányt adtak és ennek a belátásnak nyomására változtatták meg Londonban a százados ir politika hagyományos irányát. Azonban még mindig nem bizonyos, hogy ez az új államszervezés tudja-e győzni, meg tudja-e békíteni és meg tudja-e nyerni az ir lázadókat. A szabadállam hadseregének és a simn-feinista katonaságának legutóbbi harcai is azt mutatják, hogy ez a kérdés még mindig nyitva áll. Az ir köztársaság és az ir szabadállam harca előreláthatóan még sokáig fog tartani, mert nem szabad megelégedni arról, hogy e mozgalmakat a háttérben láthatatlan kezek irányítják. A régi időben a spanyolok, később a franciák támogatták e szabadságharcokat, ma pedig ismét a franciák és amerikai írek közvetítésével a jenki közvélemény lappang e mozgalmak mögött.

A hazaszerenétének megkapó jelenetei tarkítják az írek harcait. Cork polgármestere, aki népének szabadságáért szívesen vállalta még a rettenetes éhhalált is, mindenkor csodálatos példaképe lesz az elnyomott népek önfeláldozásra kész fiainak. A simnfeinistáknak sokszor groteszknek tetsző harci közéleti bámulatra érdemesek,

mert oly emberek használták föl őket, akik népük jövőjéért mindent, életüket és vagyonukat kockára tették. Az erkölcsi erő kiszáradása az, ami az ir szabadságharcoknak oly messzeterjedő lélek tani hatást adott. Ez az erkölcsi erő okozta, hogy Anglia, a földgolyó felének és a tengernek királynője, kénytelen volt lépésről lépésre meghátrálni az ir fölkelők követelése előtt.

Ami most történik a zöld szigeten, csak parányi epizód a százados történések zajlásában. Összeomlása egy maroknyi csoport elszánt küzdelmének, amely az Union Jack lobogója alatt alakult szabadállam helyett önálló ir köztársaságot óhajt teremteni. Vakmerő falmakrohanása az átöröklött önállósági törekvésnek, amelynek jegyében már annyi vér folyt Dublin utcáin és Írország füves mezőin. De ez az epizód szerkeszen beilleszkedik amaz események láncolatába, amelyek másutt is érlelik a „home rule“ megvalósulását, amelyek más országokban is De Valerát állítanak az elnyomott népek élére és amelyek talán más küzdők lelkébe is beöntik a corki polgármester elszántságát. Az írországi mozgalmakban ugyanis számos analógiát fedez föl a látó szem.

ki is belépjen a telepre. Ez szombaton történt s vasárnap délelőtt a múzeum részéről a helyszínrre egy bizottság szállt ki, amelyben én is benne voltam. A tárgyakat elismervény mellett átvettük, bevittük a városi múzeumba és leltébe helyeztük. A dombon minden munkát megszüntettünk mindaddig, amíg az ügy el nem intéződik a várossal, a telep tulajdonosával és az állammal, amely a telepet bérlő. Amint ez megtörténik, az ásatás tudományos alapon azonnal megkezdődik.

— Bizonyos, hogy a domb honfoglalási sirt rejt és a kard mellett ott kell lenni a vitéznek is. Valószínűleg megtaláljuk a lócsontvázat s nem lehetetlen, hogy több emberi csontváza is akadunk. A sirt feltétlenül honfoglaláskori. A „III. Béla emlékezete“ című munkának 248-ik oldalán látható Szent István kardjának a képe, amelyet a prágai székesegyház múzeumban őriznek. A most talált kard hű mása ennek a Szent István kardnak. Nyugati származású, honfoglaláskori munka, ekökelő emberé lehetett, aki esetleg valamelyik nyugati kalandról hozhatta magával. A kard díszes, minden bizonynyal díszkard volt, az ilyen fegyvert csatában nem lehetett használni.

Aradiak buza-premiuma

(A kiküldött bizottság nem tett feltérjesztést a miniszteriumhoz.)

Annak idején általános érdeklődést keltett Aradon a földművelésügyi miniszteriumnak a város vezetőségéhez érkezett rendelete, amely szerint minden, búzával bevetett hold földért a tulajdonos vagy a bérlő kétszáz lei jutalmat kap. A rendelet előírta, hogy az érdekeltek nyújtsák be kérvényüket a városhoz, ahol igazolják helyszíni szemle útján az igényjogosultságot. Az igényjogosultság megvizsgálására egy gazdasági bizottságot állítottak össze, amelynek tagjait a pénzügyigazgatóság, az aradi mezőgazdasági tanácsnok és a város vezetősége küldte ki. A pénzügyigazgatóság részéről Doktor Vasile, Beju Onicifor gazdasági tanácsnok Colinic Jánost küldte ki és a város Popa Constantin gazdasági tanácsnokot az igényjogosultságok megvizsgálásával. A városhoz számos kérvény érkezett be, amelyekben az érdekeltek kérték, hogy a bizottság igazolja, hogy földjük búzával van bevetve. Az utóbbi időben az a hír terjedt el az érdekeltek között, hogy a bizottság mulasztása következtében elesnek a felajánlott jutalomtól. Ugyanis a földművelésügyi miniszterium által előírt terminus lejárt és a kérvényező véleménye szerint a bizottság egy lépést sem tett igényjogosultságok igazolására.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma felkereste Popa Constantin városi gazdasági tanácsnokot, aki a fentiekre vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— A kiküldött gazdasági bizottság idejekorán megjelent a kérvényező földjein, azonban az

igényjogosultságok igazolására felvett jegyzőkönyvek rajtuk kívül álló okokból tényleg nem lettek a kitűzött határidőig feltérjesztve. Ugyanis Beju gazdasági tanácsnok megbízottja állandóan el volt foglalva a kisajátítási törvény földosztási munkálataival. A rendkívüli elfoglaltság miatt az előterjesztést nem lehetett elkészíteni idejekorán. Az érdekelteknek nincs okuk aggodalomra, mert a miniszterium a határidőt feltétlenül meghosszabbítja. Az igényjogosultságok igazolása különben néhány napon belül elkészül és azt illetékes helyre továbbítják. Ismétlem, hogy a jogosultak feltétlenül megkapják a felajánlott jutalmat.

Munkában az adóketetők

(Érdekképviseltek a bizottságokban.)

Május elsején kezdik meg ugy Aradon, mint a megyében az adóketetők bizottságok munkálatait. Aradon tíz bizottság fog működni, a megyében pedig huszonkilenc. Az I. számú bizottság az Ancuta-utcában, a II. a Brutus utcában, a III. a Zinelor-utcában a IV. az Ilarie Chendi (Kölcsey)-utcában május elsején kezd meg működését. 2-án az V. szám a Vicentiu Babes (Kiss Ernő)-utcában, a VI. a Joan Russu Sirianu (Aulich Lajos)-utcában, a VII. Sarbeasca (Koszoru)-utcában, a VIII. a Lae Barna (Csutura)-utcában, 3-án a IX. az Afaforului (Vágóhid)-utcában és a X. ugyancsak 3-án a Calea Aurei Vlaicu-n (Pécskai-uton). A bizottság összeállítása a következő: I. bizottságban a kincstár Köpf Kálmán képviseli, a várost dr. Bogdán Virgil, az adóketetők Lapusca Demeter és a kereskedőket Olariu Justin. A II. bizottságban a kincstár képviselője Inczedy Ákos, a városé Embey Iván, a kereskedőké Burza Kornél; az adóketetők Ispravnice Moise. III. bizottság Caba Gyula, Miron Vasile, Trif Vazul és Kneffel Lajos. IV.: Serb Sándor, Vladin Miklós, Glück József, An. Sescu Kamill. V.: Vancu György, Nedelcu Miklós, Holzer József, Ganea Romul. VI.: Stan György, Reinhardt Gyula, Kneffel Lajos, Macinic Demeter. VII.: Olava György, Rozván Pál, Láncvi Marcell, Olariu Justin. VIII. Muntean Viktor, Szántay Lajos, Tabakovits Emil, Macinic János. IX.: Leher János, Vancu János, Reinhardt Gyula, Pacu Traján. X.: Schöner Ferenc, Zaslo Sándor, Weiszberger Mór és Drecin Péter. Minden bizottságban az első a kincstár képviselője, a második a városé, a harmadik a kereskedőké és a negyedik az adóketetők. Ezenkívül az adóketetésnél az iparosok külön delegátusai is részt vesznek. A pékeket Nakim György, a fém- és vasiparosokat Vulcu J. Maxim, a vegytisztítókat és szobafestőket Opreanu Antal, a mézárásokat és fenteseket Trif Vasile, a szabókat Huppert Fülöp, a borbélyokat Birkenheuer Péter, a kádárokat és asztalosokat Ring István, a kőműveseket Marján János, a cipészeket Musca János és a cukrászokat és étteremtulajdonosokat Leipnicker Andor.

Az adóketetők bizottságok tagjai ma értekezletet tartottak a pénzügyigazgatóságon, hogy az adóketetést gyakorlatilag is elszámítsák.

Alkalmazhatók nyugdíjasok.

(De elvesztik nyugdíjukat. — Ujabb miniszteri rendelet a vöröshöz.)

Ma délelőtt a város tisztviselői körében élénk érdeklődést keltő rendelet érkezett Arad város vezetéséhez. A ma érkezett rendelet módosítása az elmúlt héten a belügyminiszterium által kiadott rendeletnek, amely szerint nyugdíjas tisztviselők nem alkalmazhatók közhivatalokban. Ez az intézkedés nagy nyugtalanságot keltett Aradon, mert az itteni közhivatalokban számos nyugdíjazott tisztviselő működik, akiket csekély nyugdíjuk kényszerített arra hogy foglalkozást vállaljanak. A mai rendelet annyiban módosítja az előbbi, hogy a közhivatalokban foglalkoztatott nyugdíjas tisztviselők alkalmaztatásuk alatt elvesztik nyugdíjukat. A rendelet szerint csak az olyan tisztviselők tarthatnak továbbra is igényt nyugdíjukra, akiknek a fizetésük és nyugdíjuk összege nem emelkedik felül havi háromszáz leien. A rendelet utóbbi pontja nem érinti a tisztviselőket, talán a belügyminiszteriumot sem, mert bajosan akad olyan köztisztviselő, akinek a jövedelme nyugdíjával együtt nem emelkedik felül a háromszáz leien.

A Blaskovichok pöre.

(A telemelt életjáradék.)

Budapestről jelentik: A budapesti királyi törvényszék érdekes ügyben hozott ítéletet. Blaskovich Ernő, a hírneves sportember, dusztag tápiószentmártoni földbirtokos, amikor 1912-ben meghalt, hétezer holdjának általános örökösévé egyik unokaöccsét, Blaskovich Aladárt tette meg. Ezenkívül többeknek, köztük unokaöccsének, idősebb és ifjabb Blaskovich Sándornak évi tízezer korona életjáradékot biztosított végrendeletében. A két Blaskovich keresetet indított az általános örökösök ellen. Azt kérték, hogy tekintettel a mai megélhetési viszonyokra, a tízezer korona életjáradékot emelje föl a bíróság. A tárgyaláson Blaskovich Aladár képviselője kérte a kereset elutasítását és azzal érvelt, hogy a hétezer holdas földbirtok nem jó vedelmez annyit, hogy az évjáradékot fölemelhesse. Nagy derűtlenség közben jegyezte meg erre Lányvi Márton ügyvéd, Blaskovich Sándor képviselője, hogy a két Blaskovich hajlandó a hétezer holdas urasággal cserélni, adja át nekik a hétezer holdat, ők majd fizetnek életjáradékot Blaskovich Aladárnak. A királyi törvényszék ítéletében kimondotta, hogy 1923. január elsejétől kezdve Blaskovich Aladár köteles idős és ifjabb Blaskovich Sándor részére egymillió—egymillió korona életjáradékot fizetni. Az ítélet indokolásában a törvényszék kimondotta, hogy az örökbeagyó Blaskovich intenciója az volt, amikor életjáradékot hagyott unokaöccsének, hogy megkönnyítse megélhetésüket. 1912-ben tízezer korona elegendő volt erre, ma már nem elég és a bíróság úgy találja, hogy Blaskovich Aladár a hétezerholdas birtok jövedelméből könnyen megfizetheti az egy-egymillióra fölemelt évi életjáradékot.

Okleveles mérnök aradi eigány-zenekarban.

(Toll Jancsi unokája, a charkovi csodahegedűs. — Mérnök, aki nappal mértant tanít, éjjel étteremben muzsikál. — Amerikába közsülődnek az aradi muzsikussok.)

A jazzband shimmyt dörömböl, bolond litemeket ver a nagydob, az idegizgató melódia megcsiklandozza a hófehér asszonyi válsakat, még a tányércsörömpölés is ellihalkul a muzsika fortisszimói alatt. Vitustáncos, ideges láz hőmpölyög végig az éttermen, a lábak és könyökök önkéntelen taktusokba remegnek, a pincérek shimmyléptekre száguldanak az asztalok között. Arad mulat. Viharos taps dörög föl minden szám után, még egyszer, még kétszer ezeket a féktelen nyugati dallamokat, amelyek Berlin Nachtlökalkjait és Páris pezsgő bohémányát szuggerálják az aradi fülekbe. Liszt második rapszódíja után perverz ellentétül valami csintalan és gonosz ütemű bécsi melódia, Beethoven után hamisítatlan valparisói importshimmy, ez kell a mai közönségnek, ez a logikátlan zilrivar. ez a fékevesztett galopp az értékek és értéktelenségek között, a cirkuszi és vásári zsivaly a halk ständchenek és nemes klasszikus számok után.

A charkovi csodahegedűs.

A jazzband-zenekar fáradtan hagyja abba ezt a különös egyveleget. A jazzband még egy-két hónapja nem volt éttermi szórákozató, a jazzband komoly és nívós feladatot töltött be: a timisoarai (temesvári) színház zenekara volt. Szabó Pál szintársulata felbomlott, tagjai szétszóródtak a szélrőzsa minden irányában, a színházi zenekar pedig mint népszerű jazzband-szalonzenekar vetődött el egy aradi étterembe. Muzsikussors és muzsikustragédiáknak volna az is, ha az efféle tragédiáknak nem volnának meg a jó oldalai: a jobb kereseti lehetőségek. A jazzband ma többet keres, mint színházi zenekar korában és a muzsikussok még így is kielégíthetik nemesebb ambícióikat, amikor egy-egy klasszikus zeneszámot csempésznek be a groteszk shimmy és foxtrottok közé.

Mert a zenekarban kitűnő képességű muzsikussok vannak és köztük van Toll Frigyes, a híres neves Toll Jancsi unokája, a „charkovi csodahegedűs” is. Huszonegy éves, olajbarnabőrű, szőnfekete haja legény, nem tagadhatja le a muzsikussókat, a Toll-familiát. Elfogódottan, szerényen kezd beszélni furcsa német-orosz akcentussal, amikor megkérdezzük eddigi pályafutásáról.

— Apámmal, Toll Józsiával. — mondja — 1910-ben, tizenegy éves koromban mentem ki az oroszországi Charkovba. Az ottani konzervatóriumnál tanultam Gorszkij tanártól, az akadémia legelső professzorától. Tizenöt éves koromban már az ő szimfonikus kvartettjében játszottam, sőt duó-koncertet is rendeztünk. Apám, Toll Józsi, előkelő restaurántokban muzsikált, sokat keresett, de már én is kerestem. Tanárom nagyon szeretett és amikor Krimben Szevasz topolban voltam köruton, szimfonikus zenekarunknak őszinte sikere volt. Édesapámat mindenki ismerte, már előbb is volt Oroszországban és Péterváron Mihajlovics Mihály nagyherceg előtt is

játszott és a legelőkelőbb szakmunkákba kapott meghívást. Nagyon szerették apámat, de mikor kitört a világháború, mint idegen állampolgárt mégis Szibériába a Koturinski-gubernikba Kologri városkába internálták. Borzasztó rossz sorsa volt ott. Engem, mert még nem voltam tizenhét éves, Charkovba hagytak és én ott muzsikával kerestem a kenyeremet. 1918-ban apám kiszabadult és félretakott pénzünekből Podvolijszkon át — ahol épp bolsevik offenzíva volt — szerencsésen eljutottunk Galiciába, onnan pedig Körösmezőn át Debrecenbe, majd Oradeamárera (N.-váradra), Aradra és Timisoarára (Temesvárra). Nem bántottak bennünket a bolsevikiek, de akkor már nagy nyomoruság volt, kenyeret alig lehetett kapni, éhezniünk. Timisoarán a színházban Szabó Pál és Leonartl Maxi milián román társulatánál voltam zenész. Azután Aradra jött az egész zenekar... Apám, Toll Józsi most is Timisoarán (Temesváron) van, nagyapám a híres Toll Jancsi pedig Pesten muzsikál.

— Meddig maradnak itten? — Ó, nem maradunk sokáig. Amerikába akarunk menni. Talán már jövő tavasszal utnak indulhatunk...

A karmester jelt ad, a népzene-szek most hagynak abba egy valcert, a közönség shimmyt akar... Toll Jancsi unokája, a charkovi csodahegedűs hangszert állához illeszti, hogy csintalan nyugati mámort lopjon az aradi közönség fülebe... Muzsikussors...

Mérnök mint eigányzenész.

A Vadászkürt éttermébe éjfélnél vetődünk be, hogy beszéljünk M. Valér okleveles építészmérnökkel, aki felretette mérnöki szerszámaid és mint népzene-szer keresi most kenyerét. Az étteremben duhajul jókedvű társaságnak egyedül huzza a primás, a többi muzsikussok egy asztal körül üldögél, csendesen feketézik. M. Valér, a mérnökközönség is hamarosan előkerül.

— Mit mondhatsz? — kérdezi. Az itteni jobb körökben jól ismernek, tudják, hogy mi a CFR, clujji (kolozsvári) központjának mérnöke otthagytam állásomat, ahol ötven lei napidíj volt és eljöttem ide muzsikálni, ahol megkeresek naponta 100—150 lett is... Ez azt hiszem, mindent megmagyaráz... Pedig én terveztem az Ott folyóra a 4000 lóerős turbinákat, kiváló munkákat végeztem, csak a kormány nem valósította meg a szép terveket.

Fáradtan végigsimít a homlokán.

— Budapesten szereztem az okleveletem 1910-ben. Akkor 1912-ben több mérnökkel együtt kiküldtek Amerikába és egy nagy brooklyn építőcégnél „pram alkalmazást. A világháború kitörésekor a konzulátus hazaküldött. Fizetésem amelyet csakben kaptam még most is ott van Brooklynbán... A katonaságnál a hadügyminisztérium hidépítészeti osztályánál voltam beosztva... Romániában is pionirhadnagy voltam.

— Most éjszaka itt muzsikálok délután pedig tanítok. Nem muzsikát, — noha elvégeztem a budapesti Zeneakadémiát minden hangszeren játszom és karmester is vagyok, — hanem geometriát, planimetriát és magas mennyiség-tant... Négy-öt tanítványom van, szépen keresek, mert kell a pénz: Amerikába akarok meginthimenni... Harmincöt éves és nőlen vagyok és megkapom a régi állásomat a brooklyn cégénél. Juszig maradok csak Aradon. Beszélek magyarul, németül, románul, franciául és meglehetősen angolul...

Itt megszakad a beszélgetésünk, mert zajos társaság érkezik és a zenészek a primás intésére felveszik hangszerüket.

— Sürgős tárgyalni valója van? — kérdi M. Valértól, a primás.

— Rögtön... mondja halkán a mérnök-muzsikuss, az okleveles karmester, a brooklyn cég hidépítő mérnöke, felveszi hegedűjét és megindul is fáradt léptekkel a szeparé felé...

Muzsikussors... embersors. (P. T.)

A jószívű szomszéd

(Aki magára vállalta a dohány-csempészést.)

Érdekes perújítási kérelemmel fordult ma Kohn József aradi kis-kereskedő, jogi képviselője az aradi törvényszékhez. Még 1919-ben történt, hogy Dobai István rendőrmester lakásán ötven kilogramm dohányt találtak a finácok, melyet elkoboztak a tulajdonostól és feljelentést tettek dohányjövédéki kihágásért az aradi törvényszéken. A rendőr megjegyezte, hogy a feljelentés után elhocsájtják állásából és addig kérte, sőt terrorizálta szomszédját, Kohn Józsefet, míg ez magára vállalta a kihágási ügyet, viszont a rendőr megígérte, hogy a büntetést, ami legfeljebb 500 koronáig terjedhet, mint bűnös ő fizeti ki. Már-már ugylátszott, hogy a feljelentésnek nyoma veszett, mikor egy napon kézbesítették Kohn Józsefnek a bíróság idézését, megtartották a tárgyalást és Kofint 25 ezer leire büntették. A szerencsétlen ember a legnagyobb megdöbbenéssel vette tudomásul a törvényszék ítéletét, mert időközben Dobai rendőrmester repatriáltatta magát és szegény ember lévén, a horribilis büntetést nem tudta kifizetni. A törvényszék fellebbviteli tanácsa ennek figyelembe vételével megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és a 25 ezer leire büntetést 6 hónapi fogházbüntetésre változtatta át. Kohn József, aki semmiképp sem tud belenyugodni a törvényszék ítéletébe, mert ártatlannak érzi magát, ma perújítási kérelemmel fordult a bírósághoz, mert reméli, hogy ártatlanságát ez alkalommal hathatósabban fogja bizonyítani s beigazolást fog nyerni, hogy csak a terrornak engedett, mikor a büntényt magára vállalta.

Utlevél nélkül Aradra.

(Akit ki akarnak forgatni örökségéből.)

Az aradi államrendőrség ma feljelentés alapján előállította özvegy Czirka Gyulánét, aki igazolványok és utlevél nélkül jött át a határon. Az előállított özvegyasszony kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy nem kívül sürgős ügyben kellett Aradra jönnie, mert itt lakó testvérei ki akarták semmizni örökségéből. Szülei Aradon laktak, egy házat hagytak örökségül gyermekeikre. Testvérei Aradon laktak és az örökségül hagvott házat eladták. Az illetékes hatóságoknál azt állították, hogy ő meghalt és el akarták osztani egymás között a ház eladásából rájutó részt. Amikor ezt megtudta, utlevelet kért Budapestre. De az utlevél megszerzése három hetet vesz igénybe és azt az időt nem várhatta ki, mert minden vagyonát elvették volna. Kénytelen volt utlevél nélkül átjönni a határon. A vallomás valódságának bizonyítására a rendőrség megindította a nyomozást.

Gyors házasság, gyors válás.

(Házasságkötés levél útján.)

Ma a válópörök korszakát éljük. A háborútól fölzaklatott népek annak idején hebehurgya házasságok kötöttek és most, a háború végeztével, ép olyan gyorsan akarnak felbontani. Az ügyvédek a válópörökkel foglalkoznak legjobban. Úgy csongetik fel őket a válási készülő felek, mint híres orvosokat, kiket súlyos betegséghez hívnak segítség, különben baj van.

Minden országban vannak az emberek és mindenütt körülményes a válópör. Egyetlen ország dicsekszik azzal, hogy náluk mind a házasság, mind a válás egy-kettő mégy: Skócia. A hideg, komor, puritán skótok nem sokat teketóriáznak. Ők drámai gyorsasággal kelnek egybe, mennek szét, akárcsak a zindarabokban.

Az edinburghi törvényszék elé most különös akta került. Egy levél, melyet egy férfi és nő írt alá, kijelentvén, hogy ők férfi és feleség ohajtanak lenni. Erre a törvényszék a felek meghallgatása nélkül, aláírásuk hitelesítése után kimondotta, hogy a házasság érvényes. Tehát Skóciában akár sürgöny útján is meg lehet házasodni. Elegendő, ha az új pár két tanu előtt férjnek és feleségnek vallja magát, vagy ha szerződést köt a tanuk jelenlétében.

Nemrégiben azonban még furcsább esetet tárgyalt a főnti törvényszék. Egy férfi írásai között levelet hagyott hátra, melynek födelére ezt írta:

— Csak halálom után bontandó fel.

Ebben a levélben kinyilatkozta, hogy feleségének tekintti azt a nőt, kivel már néhány éve együttélt. De a törvényszék nem fogadta el a különös végrendeletet és nem ismerte el özvegyének azt a nőt, kiről a végrendelező életében nem jelentette ki, hogy felesége. Szóval a siron túl még Skóciában sem lehet házasságot kötni. Az elhunyt szeretők nem lehetnek férjek.

Annál könnyebben az életben. Ha a férfi házasságot ígér a nőnek, a törvény házasságoknak tekintti őket, attól a pillanattól kezd-

ve, hogy együtt élnek. Még simább az elválás. Ha a férfi vagy feleség elhagyja a családi otthonát és négy napig nem tér vissza, a házasság fölbonthatnak tekinthető. Akár egy nagyobb vasúti kérés is bontó-akadálynak használható. Először a válási készülő házasságoknak. De bizonyára nem az ügyvédeknek.

Hogy áll a leu?

Április 27-én fizettek 100 lelért:

Párisban 7-05 frankot

Budapest 2500 külföldi 2000 beltről koronát.

Berlinben 14-600 márkát.

Prágában 16-40 szokolt

Irodalom, művészet

* A színház műsora. Szombat délasszony. Bérletsszünet. Szombat délután: Jancsi és Juliska. Operettbemutató. Este: Román előadás. Vasárnap d. u.: János vitéz. Este: Bajadér.

* Burián Károly, a hírneves és kiváló tenorista a jövő hét folyamán három estén át vendégszerepel a színházban. Valóságos művészi eseményt jelent Burián fellépte. A vendégművész hétfőn a Bajazzokban, kedden a Bibliás emberben és csütörtökön a Carmenben játszik. Az operaelőadásokra jegyeket a színházi pénztár árúsít.

* Gyermekelőadás lesz szombaton délután a városi színházban, amikor is egy bájos operettújonság kerül bemutatásra: a Jancsi és Juliska. A dallamos zenéjű és kedves szövegű operett bizonyára Aradon is sikert fog aratni. Az ifjusági előadás felhatkor veszi kezdetét.

* János vitéz, ez a végtelenül finom és hangulatos magyar daljáték kerül színre vasárnap délután mérsékelt helvarak mellett. A főbb szerepeket Horváth Mici, Halmos Mici és Galetta Ferenc játsszák. — Vasárnap este az idei szezon sláger operettjét, a Bajadért adják. A vezetőszerepeket Horváth Mici, Balogh Böske, Galetta és Sebestyén alakítják. Mindkét előadásra jegyeket a színházi pénztár árúsít.

* Szabó Pál megint kancott koncessziót. Timisoaráról (Temesvárról) jelentik: Szabó Pál színigazgató ismét szerzett egy koncessziót a timisoarai (temesvári) színházra. A koncesszió szerint Szabó Pálnak jogában áll ez év május elsejétől szeptember elsejéig magyar színházi előadásokat tartani. Szabó koncesszióját a helyhatósági engedély megszerzése céljából bemutatta dr. Georgeviciu Luciannak, Timisoara polgármesterének, aki kijelentette, hogy ebben az ügyben a kultuszminiszteriumhoz fordul, mert tudomása szerint szeptember elsejéig Timisoarán egyedül Róna Dezső aradi színigazgatónak van játszási engedélye. Szabó legújabb koncesszióját a romániai színházak egyesített vezérrelgységére adta meg, amely a timisoarai jelentés szerint a kultuszminiszteriumnak egyenesen elárndelt szerve a játszási engedélyek és koncessziók megadására.

* Balla Frigyes és növendékeinek képkiállítás holnap, vasárnap este zárul. Dacára a hételeji kedvezőtlen esős időjárásnak, ez a nívós, gyönyörű tárlat olyan tömeges látogatóknak örvend és annyi festmény kelt el rajta, hogy ilyen — szakértők véleménye szerint — csak a háború előtti boldog időkben for-

dult elő. Az eddigi eredményekből és abból, hogy a még megmaradt pár festményre is többen alkusznak,

Egiptomi irás lord Carnarvonról.

(17 királysir ismeretlen. — Festmények Tutankhamen temetőző helyén)

(Az Aradi Közlöny alexandriai levelezőjétől.) Lord Carnarvon meghalt. Tgy ember, akit dicsőségre tetőpontján ért a halál, amikor már csak munkálkodással gyümölcséit kellett volna leszednie, amikor már elmondhatta: elértem azt, minél többre már nem lehet vágyani. Tragédiája részvétet keltett lelkes híveiben éppen úgy, mint számtalan ellenségében, a kik nagy felfedezése óta támadtak. 57 éves, magas, beteges kinézésű, angol típusú ur, aki ezelőtt 12 évvel hagyta el angliai 30.000 hektár területű birtokait, hogy orvosai tanácsára megrongált egészségét Egiptomban helyreállítsa. Mivel tetlenül itt sem akarta idejét tölteni, meglátta az egiptomi kormányt, hogy engedélyezzen részére ásatások eszközölését. Ezt az engedélyt Carnarvon meg is kapta, a kormány azonban volt oly elővigyázatos, hogy szerződést kötött volna, amely szerint Carnarvon az esetleg felfedezendő kincsekből semmiféle részesedésre nem számíthat. Ez az érvényben levő törvény hatálytalanítására volt szükséges, amely törvény bárkinek biztosítja a talált kincsek értékének felét.

A Luxor melletti Királyok völgyét választotta Carnarvon kutatásai színhelyéül, ahol körülbelül 37 királysir van elhelyezve, amelyek közül egy bizonyos számú, talán 17, még a mai napig is ismeretlen helyű. Tizenkét évvel ezelőtt kezdett a munkálatokhoz és dacára, hogy semmiféle költséget nem kimélt, a sok beruházásnak, munkálkodásnak semmiféle eredménye nem volt. Nagyon sokszor meghaltak a most már felfedezett bejárat előtt, sőt mellette ásatásokat is végeztek, azonban az ajtóra nem akadtak. Végül a múlt év elején meglelték a bejáratot, közvetlen egy, már felnyitott és kiürített királysir bejárata mellett, míg azonban az egyik sir egy bizonyos irányban halad, a másiknak iránya vele éppen ellenkező.

A sir Tutankhamen fáraó temetőzősi helye, ahol még eddig felbecsülhetetlen értékű kincset fedeztek fel. Mázsaszámra hozták napfényre az aranytárgyakat: a király trónszékét, használati eszközöket, edényeket stb., amely tárgyak muzeális értéke soha fel nem becsülhető. Megtalálták a király teljes ruháját, gyermekkori ruházataitól kezdve a temetési ruháig, amelyekhez addig nem lehet hozzányúlni, amíg valamely szerrel nem preparálják, attól való félelemben, hogy érintéskor teljesen porrá válik. Maga a sir rengeteg

bátran azt a következtetést vonhatjuk le, hogy ez volt a szezon egyik legsikerültebb tárlata.

folyosókból, termékből áll, amelyek falai a legkisebb helyig zsúfoltan telve vannak festve a király életét, tetteit, halálát és temetését ábrázoló festményekkel, a színek élénkisége versenyezve bármelyik modern festék tartósságával és szívósságával. Csakis ilyen állandóan egyforma, száraz temperatura alatt lehetséges, hogy színek ily tökéletesek maradjanak, dacára az évezredeknek. — A belső termek nagyrésze még teljesen érintetlen, a nagy hőség, fojtó és rossz levegő miatt még csak ez év őszén táján kezdtek meg ismét a kutatásokat, hogy azonban a sírhoz való hozzáférést lehetetlenné tegyék, ismét teljesen visszaföldelték a kiaknázott rengeteg mennyiségű földet.

Tutankhamen volt az a király, akinek uralkodása alatt ismét visszatért az egy isten imádása, utóda: Amalek alatt azonban helyreállították a bálványimádást. — Ugyan ezen fáraónak tulajdonítják a zsidók Egiptomból való kiűzetését.

Carnarvon lord Londonba való visszatérése után, ahol felfedezéséről beszámolt és ahol előadást tartott, egy rovar csipéséssel inficiálást kapott és gyenge szervezete, amelynek ellentárlóképességét a folytonos munkálkodás, a forró klima és a rossz, erjedt anyagtól terhes levegőben való tartózkodás meggyengítette, nem tudta legyőzni a kórt.

Néhány évtizeddel ezelőtt egy egiptológus felfedezvén egy királysirt, kibetűzte a király mumiája körül festett hieroglifákat. A király az istenek átkát kérte arra, aki megbolygatni merészeli álmát. Mint a legenda mondja, a felfedező néhány hét múlva egy elefántvadászat alkalmával egy elefánt halmába esett, amely ormányával úgy a földre sújtotta, hogy egy ép csontját sem lehetett felfedezni. Lord Carnarvon halálát is próbálták a Nemezissel kapcsolaba hozni, különösen az arabok, akik tradícióból, talán irigységből, vagy talán azért, mert az angol kormány Carnarvonnak juttatandó kincsreszesedés megszavazása mellett volt, — azonban ez ellen a bar bár hit ellen sietett minden francia és angol lap tiltakozni. Tény az, hogy Carnarvon meghalt, mielőtt fogalmat alkothatott volna magának felfedezésének hatalmas jelentőségéről. Munkálkodását és a sírban való további kutatást valószínűleg 12 év óta hű segédje és munkatársa Mr. Carter fogja folytatni. (S. S.)

— Budapesti mintavásárra előjegyzéseket árulészállításra eload „Internationala“, telefon 602., Str. Colonel Piriei 3. (Vörösmarty, u. 3.) 1.

Német ajánlat.

Párisból táviratozzák: Politikai körök információja szerint Poincaré Németország tárgyalási készségének hírére még engedelmesebbé vált. Poincaré kiadta a jelszót, hogy a

Sőt
na Németország jobb javaslatot tenne.

Berlinből táviratozzák, hogy Németország Franciaországhoz és Belgiumhoz intézendő végleges jóvátételi ajánlatát szombaton nyújtja át Párisban, Brüsszelben és Londonban. Az ajánlat a francia és belga kormányoknak szól, de Angliával is közlik, hogy adott esetben közvetítőként léphessen fel. Az ajánlat visszautasítása esetén Németország kényszerülne volna kijelenteni, hogy nincs abban a helyzetben, hogy közvetlenül tárgyalhasson Párisal.

Düsseldorfból jelentik: Deputate tábornok elrendelte a német egyesületek és szervezetek feloszlását. Elsősorban azokat az egyesületeket oszlatta fel, amelyek működését már a német kormány is megtiltotta.

— **Orvosi hír.** Dr. Haimaglan Livius fogorvos áthelyezte rendelőjét Sír, Bratianu 13. alól és közös rendelőt nyitott dr. Vasile Ignatival Bulev. Reg. Maria 17. alatt (Ardrassy-ter 7. sz., a Minorita-templommal szemben.)

— **Meghívó.** Az aradi Előőrszafűzer temetkezési önszervező társulat f. hó 29-én d. u. 3 órakor a városnáza emeleti termében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a t. tagokat ezúton meghívja az Elnökség.

— **Zsebmetsző gyermek.** Oradeci Marine ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy arany óráját, ezüstláncát, ellopták. A nyomozás kiderítette, hogy a lopást egy 12 éves fiú követte el, akinél megtalálták a lopott tárgyakat. A megfélemlített gyermeket átadták a fiatal koruak bíróságának.

— **A női szabók szindikátusa** vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg az Ipartestület székházában rendes évi közgyűlését. Tekintettel arra, hogy nagyfontosságú dolgokban kell határozatot hozni, minden aradi női szabómestert és mesternőt e közgyűlésen való feltétlen megjelenésre kér az Elnökség.

— „Olla“ gummi minden gyógy-szertárban és drogériában kapható

— **Szökött fevencék és detektívek harca.** Debrecenből jelentik: A debreceni hörtönből Pácz Pálmon és Bagdi Gyula fevenczakra ítéltek megcsökött és a városon kívüli janyákon rejtőzködtek. Két detektív ment ki üldözésükre. A hetörök összejöttek a detektívekkel és összesen husz lövést adtak le. Tóth János és Böthy Imre detektívek három-három lövést kaptak. Tóth János az északa folyamán meghalt. A hetörök reggel belopództak Debrecenbe, ahol felismerték őket. Egy tiszt és négy katona üldözésre vette a hetöröket, de azok a kerítésre menekültek, ahol a kerítésen keresztül menekülve állandóan lövöldöztek, amíg municiójuk el nem fogyott. Ekkor egész katonaszázad vette körül őket és sikerült elfogni az elkéseredetten lövöldöző hetöröket. A lövések szerencsére senkiben sem tettek kárt. A két elvetemült rabot vizsgálatták a hörtönben.

Mozi.

Még csak szombaton látható az Urániában a Hét főbün-sorozat harmadik nagyszerű slágerképe, a Szemermetlenség. A kitűnő ílm főszerepét ezúttal is Francesca Bertini játssza, a világhírű filmprimadonna ebben az alakításában valóságos felülmulja önmagát. Ragyogó színekkel festi meg a kiváló darab hősnőjét: Magdalénát, a dusszag városleányát, akit koldussá tesz az élvhajász Pascal, a gyár pénztárosa, aki szenvedélyében kirabolja és felgyújtja a gyárat.

* **Stuart Webbs az Urániában.** Május elsején és az ezt követő napokon igen érdekes filmdráma kerül bemutatásra az Urániában Szent Parazitus testvérek címmel. A filmet Stuart Webbs, a világhírű mesterdetektív játssa.

* **Az Apolló pénteki premierje** a legteljesebb siker jegyében pergett le, a közönség igazán nagy és teljesen indokolt érdeklődése és tetszése közepette. Dollárprincessz a címe ennek a páratlanul ötletes drámának, amely a bőségben dúsuló milliómos kisasszony váratlanul bekövetkezett küzödését, szenvedéseit adja. Ra-

gyogó ötletek, új, a mozi hatalmas nekilendülését jellemző trükkök, pompázatos miliő váltják egymást

csodás gyorsasággal. A Dollárprincesszt pénteken és szombaton vetíti az Apolló.

Két merénylet Mussolini ellen.

(Az olasz miniszterelnök agyonlőtte egyik támadóját.)

Rómából táviratozzák: Egész Olaszországot óriási izgalomban tartja két merénylet, amelyet szerdán Rómában és még aznap este Északolaszországban Mussolini miniszterelnök ellen kíséreltek meg. Az első merénylet szerdán délelőtt történt Rómában, a Chigi-palota előtt. Mussolini miniszterelnök éppen elhagyta a palotát, amikor a legelső lépcsőfokról egyenruhás gárdista ugrott eléje. A miniszterelnöknek arra sem volt ideje, hogy félreugorjék, a gárdista revolvert rántott és rálőtt. A golyó a miniszterelnök kalapját surolta és egy oszlopba furódott. A revolverdörrenésre pillanatok alatt nagy tömeg csoportosult a palota köré, amelyet az időközben odaérkezett rendőrök teljesen elzártak. A merénylő gárdista nem menekülhetett. A rendőrök letartóztatták és bekisérték az ügyészségre. Mussolini miniszterelnököt, megmenekülése alkalmából, a tömeg lelkes ovációban részesítette.

Még aznap délután Mussolini autójában Északolaszországba utazott, politikai körútra. Az auto

Közgazdaság.

A valutapiac.

A svájci frank javulása úgy látszik csak átmeneti lengés volt ma ismét emelkedtek a nyugati nemesisvaluták Zürichben. A magyar korona is visszanyerte tegnapielőtti 0.10.50-es árát.

Aradi valutaárak. (Április 27.) Francia frank 14.20, svájci frank 38.50, dollár 213, dinár 2.10, szokol 6.20, lira 10.20, márka 0.0120, angol font 990, magyar korona 0.0350, osztrák korona 0.0032. — **Kifizetések:** Budapest külföldi 25, belföldi 30, Bécs 332, Berlin 0.0076, Prága 6.34, Zürich 38.50, Belgrád 2.20, Páris 14.20, London 985, Newyork 212.50, Milano 10.55.

Budapesti értékpapír tőzsdeműltás. (Április 27.) Salgó 164000, Rina 28.300, Délivasut 20.000. Köszén 375.000, Államvasut 115.000, Cukor 550.000, Ganz Danubius 2.300.000.

Zürichi műltás. (Április 27.) Berlin 0.018750, Newyork 551.25, London 2549, Páris 37.35, Milano 27.10, Prága 16.35, Budapest 0.1050, Belgrád 56.750, Varsó 0.0120, Bécs 0.007750.

Zürichi zárlat. (Április 27.) Berlin 0.0185, Amsterdam 215, Newyork 551.50, London 2550, Páris 37.20, Milano 27.10, Prága 16.35, Budapest 0.1050, Belgrád 56.730, Varsó 0.0120, Bécs 0.0077.

Zürchi utótőzsdé. (Április 27.) Berlin 0.0187, Amsterdam 215.25, Newyork 551.50, London 2550, Páris 37.35, Milano 27.05, Prága 16.35, Budapest 0.1050, Belgrád 56.750, Varsó 0.0120, Bécs 0.0077.

Bucurestii zárlat. (Április 27.) Páris 14.165, Berlin 0.0076, London 980, Newyork 210.50, Milano 10.45, Zürich 38.50, Belgrád 2.20, Bécs 0.003030, Prága 6.45, Buda-

pest 0.04, Napoleon 800, márka 0.105, Léva 150, török lira 140, font 985, francia frank 14.20, svájci frank 39.50, Milano 10.10, Brachma 250, dinár 2.10, dollár 211, lengyel márka 0.0050, osztrák korona 0.00295, magyar korona 0.04, szokol 6.10.

Budapesti zárlat. (Április 27.) Amsterdam 2000—2060, Belgrád 53—55, Berlin 0.1650—0.1850, Bukarest 2550—2750, London 23725—24325, Milano 252—262, Newyork 5130—5280, Páris 346—356, Prága 152—158, Varsó 0.1120—1240, Bécs 0.0720—7.50, Zürich 930—960, Napoleon 18800, holland forint 2000—2060, dinár 53—55, márka 0.17—0.19, angol font 23750—24350, lira 257—267, dollár 5150—5300, francia frank 351—361, szokol 152—158, lengyel márka 11.20—12.40, osztrák korona 0.0725—7.55, svájci frank 940—970.

— **A hetipiác.** A pénteki hetipiác az árak szilárdak voltak és a gabonapiác a következőképpen alakultak: buza 420—440, kukorica 330—350, árpa 360—380, rozs 340—360, zab 370—390, korpá 250—260 lei volt métermázsánként. Az élőállatiác a marha 9—11, a borjú 15—17, a sertés 28—31 lei volt kilogrammonként élősúlyban.

— **Magyarországi lisztárak.** Budapestről táviratozzák: A magyar mezőgazdák egyesületének heti jelentése szerint a lisztiác másodkézből a vidéki malmok lisztjéért kilogrammonként az alábbi árakat fizetik: duplafogas nullás 390, nullás 380, főző 375, kenyérliszt 370, hetes és feles 220, nyolcas takarmányliszt 100, nullás rozsliszt 300, egyes 260. A korpáért 100 kgr.-onként 8200—8400 koronát fizetnek. A forgalom élénk és az irányzat szilárd.

Jön! A Szt. Parazitus Testvérek Stuart Webbs-szel az Urániában

Gyilkosság a ház miatt

(Párnával megfojtottak egy öregasszonyt.)

Az Arad (székudvari) gyanus haláleset ügyében, melyről tegnap beszámolt az Arad közlöny, ma szenzációs fordulat történt. Csütörtökön reggel ugyanis holtan találták lakásán özvegy Martin Györgynét, akinek holttestén fojtogatástól származó nyomokat találtak. A tegnap megejtett boncolásnál hatóságai orvos megállapította, hogy az öregasszonyt valami puha tárgygal — valószínűleg párnával megfojtották. Nyomban megindították a nyomozást és kiderült, hogy özv. Martinét Mladin Mitru és felesége tették el láb alól. A Mladin házaspár nemrégiben tért vissza Amerikából és özv. Martiné eladta nekik a házat azzal, hogy háláláig benne lakhatik. Mladinék ugyilátszik nem győzték kívánni az öregasszony halálát és valószínűleg üldözni kezdték. Martiné halálát megelőző este panaszkodott a szomszédoknak — akiknél az utóbbi két napon lakott, hogy ha hazatér, másnapra holtan fogják találni. Így történt: a Mladin házaspár megfojtotta a szerencsétlen öregasszonyt. A csendőrség letartóztatta a gyilkos házaspárt és beszállította az aradi ügyészségre.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF
főel.

Cenzorát:
Baros POPP.

Apró hirdetések.

Levelezés.

DRÁGÁM, szombat délután ötkor, harmadik emeleten várom. 13109

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉANY jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 300

KISZOLGALÓ LEANY a papírszaktmából felvétetik. Cim a kiadóban. 1894

MEGBIZHATÓ, ügyes szobaléany jó bizonyítvánnyal május 1-ére felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 13835

EGY NŐS szőlőkezelőt, valamint egy jóraváló embert mindenek keresek regátba. Jelentkezni lehet vasárnap estig Heim, Strada Bucur (Eötvös-utca) 8. 2312

EGY mindenek szakácsnő és egy szobaléany azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 13109

KÖNYVELŐT keresünk, ki a fűszer szakmában jártas. Cim Kelet hírlap-iroda. 13108

KÉT főzni tudó mindenek vidéki városba, uri helyre kerestetik. Jelentkezni délután 2—5-ig Strada Románului (Zrinyi-utca) 3. földszint, Sándor. 13109

Vétel és eladás.

KERTI GARNITURA, jókarban levő, lehetőleg nádból készült, alkalmi áron megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 500

HAT SZEMÉLYES ezüst evőkészlet, ezüst tálak, antik dolgok, 6 személyes étkező szervizek, kávé szerviz, szőnyegek, antik ékszerek, különböző fémhőmérők, dísz tárgyak, fekete selyem ruha, 3 m. világos selyem goblein képek, majolika tála stb. eladó. Strada Consistorului 12. (volt Baththyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

ELSŐRENDÜ kereszturos fekete Steiz hammer pianino elutazás miatt eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13240

RÖVID, kereszturos, három pedálos, fekete zongora eladó. Uranus, főpostával szemben. 13024

ELSŐRENDÜ Bösendorfer zongora olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13240

CSOLNAK párevezős igen könnyű eladó. Cim a kiadóban. 2251

ELADÓ sürgösen egy 20 HP. Koupond gőzgép, teljesen jókarban. Ugyanott egy 21-es szimpla Ganz-féle hengerek, egy 4 méteres nesáhb-szita selyemmel. Csak személyesen tárgyalok. Simándi-malom. 2252

MEGVÉTELRE kerestetik kéz alatt egy mérsáros jégszekrény. Cimeket a kiadóba kér. 2303

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgösen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi íveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kituzunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón, Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

URISZOBA vadonatúj eladó. Salon Artistique Fischer Elz-palota. 13576

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírnaszőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

Ingtalan.

ELFOGLALHATÓ három szobás, fürdőszobás, nagykeres magánház, a város központjában, két utcára nyíló ház — elutazás miatt sürgösen eladó. Bővebbet Strada Sft. Georghe 33. (Dezső-utca.) 2315

ELADÓ Str. Theodor Serb (Török Gábor-utca) 4. elfoglalható ház. Bővebbet Wallinger-irodában. 13239

STRADA SAVA RAICU 114. (volt György-u. 86.) számu villaszerű modern adómentes ház elfoglalható lakással, nagy gyümölcsös kerttel. eladó. Bővebbet a tulajdonossal: Földesy, Str. Teodor Cioutea (Pöltenberg-u.) 18. 2314

KÜLVÁROSI sarokház havi. 100.000 leit forgalmazó fűszerüzlettel, elfoglalható lakással, eladó. Uranus, főpostával szemben. 13024

STRADA ARDEAULUI 47-49. (Erdélyiut 4b) számu magánház elfoglalható lakással eladó. 2302

Uzletetek.

JÓFORGALMU vendéglő, fűszerüzlettel kétszobás lakással eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 13239

Oktatás.

ROMÁN nyelvórákat hetenként kétszer este 7—8 óra között vennék. Pollak, Str. Muresanu (Nádor-utca) 14. 2313

Ellátás.

INTELLIGENS fiatalember a Calea Radnei környékén teljes ellátást keres. Cim Wallinger hirdetőjében. 13240

Különféle.

GARANCIÁKÉPES egyénnek 80.000 Leit kölcsönöznek. Cim Wallinger hirdetőjében. 13240

EZERJÓFÚ gyomorellixir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felhúvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földesy gyógy sztár Aradon. 10831

TEHERAUTÓ fuvarozáshoz Aradhegyaljára társ kerestetik. Cimeket Wallinger hirdetőjébe kérek. 13239

Eladó

berendezéssel együtt azonnalra éjjeli mulató.
Jakab Zsigmondné,
ARAD, Str. Corabiel (Hajó-utca) 5. sz.

Kifutó fiu

jó fizetéssel felvétetik.

Teherautó
Ganz Büssing gyártmányu, 5 tonnas, gummikerektu, pótkocsival, üzembépes állapotban, biztosítékkal

törlesztésre
kedvező feltételek mellett eladó.
Kornis Zeigmond és Márton cég, Arad

Butorgyáram
kibővítéséhez tőkeerős társat keresek. Befektetett tőke biztosítva. Kereskedelmi üzemvezetésben jártasok előnyben. Bővebbet 13238

WALLINGER - IRODÁBAN.
Románia Institutul obstetric și Școala de Moașe Arad.
PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

In ziua de 5. Mai la orele 11 a. m. se va ținea licitatie publică la Institutul obstetric și Școala de Moașe din Arad pentru aprovizionarea Institutului cu 30 vagoane lemne de foc.
Ofertele inchise se pot inainta până la orele 11 a. m. din anuntită zi. Condiționile se pot vedea la administrația Institutului

ARLEJTESI HIRDETMEŊY.
Május hó 5-én délelőtt 11 órakor nyilvános árlejtést tartunk az aradi szülészeti klinika és bába-képző intézet 30 vagont kitevő évf. faszükségletének biztosítására.
Zárt ajánlatok jelzett nap délelőtti 11 órájáig adhatók be. Feltételek megtudhatók az intézet gondnoki irodájában. 2316

Eladó
egy eredeti
Singer balkaru,
egy
Adler cilinder
és egy patent celmadia ványoló-gép igen olcsó árban.
Révész Aron borkereskedő,
Lipova, Fő-utca 430. 2268

Regatul Románia, Dela Președintele Tribunalului Arad,
Pres. XXVIII/A—11—1923.
PUBLICATIUNE PENTRU LICITATIE MINUENDA.
Pentru asigurarea lemnelor de foc in cantitate de 623 m³ necesare pentru tribunalul și judecătoria de ocol Arad pe anul 1923, să publică licitatie minuendă.
Licitația se va ținea in 4 Iunie 1923. oare 10 a. m. camera 88. et. I. edificiul tribunalului.
Oferteni vor depune 10% din suma oferită in bani sau oferte de stat sau garantate de stat.
Condiționile să pot vedea in biroul directorului tribunalului in camera 88. et. I. in orele oficioase.
Arad, la 25. Aprilie 1923. 2317
Președinte.

Reuma. Csuz Kőszvény. Ischiás.
VATA DE JOS. (ALVACA.)
A fürdő természetes kenes és szénsavas hévvizei évszázadok óta csodás és páratlan eredménnyel gyógyítanak.
Allandó fürdőorvos, kifünő pormentes hegyi levegő, nagy árnyas park.
A vonatok a fürdőtelepen állanak meg.
Izraelitáknak külön rituális konyha. Május hónapban a szobaáraktól tetemes engedmény. — Prospektussal készséggel szolgál az Igazgatóság.
Lobosadás. Női bajok.
Bénulás. Vizsértánculás. 13109 Aranyér.

Fornérgyár és Keményfatermelő R.-T., Arad,
Piața Plevnel (Arpád-tér) 2. Legolesőbb és legjobb fornérbeszerzési forrás.
Vásárol állandóan: Jávör, hárs, kóris, eseresznye, gyertyán és diófarönköket.

Kőszemet **Kokszot**
prompt szállít üzemek, téglagyárak és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON
szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői

Centrala: Timisoara. Expositura: Petroseni.
Agrárpalota. Telefon 9. 13656 Telefon 41.

Banca de Credit din Transilvania S.A. -- Erdélyi Hitelbank Részvénytársaság

(Fosta: Prima Cassa de Păstrare din Arad.) — (Azelőtt: Aradi Első Takarékpénztár.)

Activ — Vagyon.

Bilanț pe anul 1922. — Mérleg-számla 1922. évről.

Pasiv — Teher.

	Suma — Osszeg					Suma — Osszeg			
	Lei	b	Lei	b		Lei	b	Lei	b
Casa în numărar — Pénztárkezelés ...			7,416.952	86	Capital societar — Részvénytőke ...			20,000.000	—
Capitale alocate la alte bănci — Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék ...			4,906.577	76	Fond de rezervă — Tartalékalap ...	3,900.000	—		—
Cambii — Váltótárca ...			12,047.000	31	Fond de pensuni — Nyugdíjalap ...	552.905	16	4,452.905	16
Imprumuturi hipotecare pe amortizație — Amortisationalis jelzálog-kölcsönök	3,088.196	86			Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek ...	17,945.368	14		
Minus imprumuturile transcrise — Levonva átruházott kölcsönök ...	2,610.104	88	478.082	03	Betétek folyó és csekk-számlán ...	31,550.491	86	49,495.860	—
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog-kölcsönök ...			745.380	—	Creditori, diferite garanții și poziții pendente — Hitelezők, különféle szavattosságok és függő tételek ...			6,752.031	53
Imprumuturi pe cont-curent și credite de finanțare — Folyószámlai előlegek és finanszírozási hitelek ...			49,157.684	77	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok ...			19.110	75
Avansuri pe imprumuturi de războiu — Hadikölcsönelőlegek ...			2,287.048	66	Interese anticipate — Előre felvett kamatok ...			467.020	91
Efecte și hărți de stat proprii — Tulajdon állam- és értékpapírok ...			6,260.919	50	Saldul profitului: — Nyereség-egyenleg: Transpus din anul 1921. — Elővitel 1921. évről ...	80.130	08		
Realități proprii — Tulajdon ingatlanok			276.661	18	Beneficiile exercițiului 1922. — 1922. évi tiszta nyereség ...	2,512,950	86	2,593.080	94
Interese restante — Hátralékos kamatok			208.752	72					
Inventar — Leltár álladék ...									
Descris — Leirva ...									
			88,780.009	29				88,780.009	29

Arad, la 31. Decembrie 1922. — Arad, 1922. évi december hó 31-én.

Consiliul de Administrație: — Az igazgatóság:

Adler,

Dr. Bogdan Virgil,

Fejér Gábor,

Löwenbach Alfréd,

Lukács,

Róna,

Tedeschi,

director executiv — vezérigazgató.

Zima Tibor.

Szirmay Károly,
șef contabil — főkönyvelő.

Bilanțul acesta l-am confrontat cu registrele, principale și secundare și cu inventarele și toate le-am aflat corecte și în deplină ordine. Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel, valamint a leltárakkal összegegyeztettem és mindent helyesnek és tökéletesen rendben lévőnek találtam.

Arad, la 25. Aprilie 1923. — Arad, 1923. április hó 25-én.

Comitetul cenzorilor: — A felügyelő-bizottság:

Braun Mór,
președinte — elnök.Jacques Achsenfeld,
Maresch Gyula,

Beck Róbert,

Bódi Bódog,

Háberegér György,
Popovici Virgil.

Raportul comitetului de cenzori al Băncii de Credit din Transilvania Societate Anonimă (fosta Prima Cassa de Păstrare din Arad) către adunarea generală ordinară a 82-a.

Onorată Adunare Generală!

Conform §-ului 195. din legea comercială și în urma dărilor noastre impuse prin statutele institutului avem onoare a vă înainta în următoarele raportul nostru despre anul de gestiune 1922:

Mersul afacerilor institutului în decursul anului 1922. l'am controlat sistematic aflându-l totdeauna corect și neexceptionabil.

Cu ocaziunea încheierii finale a socoților am efectuit inventarierea averei, cu care ocaziune prin scrupulozitatea și conștiințiozitatea noastră ne-am convins, că valorile prezentate în bilanț de fapt există și s'au manipulat corect.

Bilanțul anului 1922. prezentat nouă de direcțiune, precum și contul profit și pierdere, cărțile, conduse în mod neexceptionabil, mai departe expunerile examinate de noi din poziție în poziție și inventarele pe baza documentelor anexate le-am aflat corecte și întru toate corespunzătoare realității.

Prin urmare propunerea direcțiunii referitoare la întrebuintarea profitului din anul 1922. în suma de Lei 2,593.080.94 o primim și recomandăm spre primire din partea noastră.

Pe baza celor predate rugăm cu tot respectul on. Adunare Generală, că absolutoriul pe anul de gestiune 1922. să-l dea atât consiliului de administrație cât și subscrisului comitet de cenzori.

Arad, la 25. Aprilie 1923.

COMITETUL DE CENZORI:

Mauritiu Braun m. p.
președintele comitetului cenz.Jacques Achsenfeld m. p.
membru în com. cenz.Bodog Bódi m. p.
membru în com. cenz.Juliu Maresch m. p.
membru în com. cenz.Robert Beck m. p.
membru în com. cenz.Georg Haberegér m. p.
membru în com. cenz.Virgil Popovici m. p.
membru în com. cenz.

Az Erdélyi Hitelbank Részvénytársaság (azelőtt Aradi Első Takarékpénztár) 82-ik évi rendes közgyűléséhez intézett felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt Közgyűlés!

A lefolyt 1922-ik üzletévre vonatkozó jelentésünket a kereskedelmi törvény 195. §-ában és az intézeti alapszabályokban megállapított köteletségünknek megfelelőleg a következőkben van szerencsénk beterjeszteni:

Az intézeti ügykezelést a lefolyt 1922-ik év folyamán rendszeresen ellenőriztük s azt minden alkalommal szabályszerűnek és kifogástalannak találtuk.

A vagyonnak leltári felvételét az évi zárlat alkalmával megajítottuk, mely behatóan és lelkiismeretesen teljesített eljárásunk folytán azon meggyőződést szereztük, hogy a mérleg-számlában kiüntetett értékek megvannak és szabályszerűen kezeltetnek.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1922-ik évi mérleget, valamint a veszteség-nyereség számlát, a kifogástalanul vezetett könyvek, továbbá az általunk tételenként megvizsgált kimutatások, leltárak, zárszámadások és a kapcsolatos okmányok alapján helyesnek és mindenben a valóznak megfelelőnek találtuk.

Ezek után a magunk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak az 1922. évi 2,593.080 Lei 94 bani összegű tiszta nyereség hováfordítása iránti javaslatát.

Az előadottak alapján tisztelettel kérjük a t. Közgyűlést, hogy a lefolyt 1922-ik üzletévre nézve úgy az igazgatóságnak, valamint az alulírt felügyelő-bizottságnak afelmenvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1923. évi április hó 25-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Braun Mór, s. k.
fel. biz. elnök.Jacques Achsenfeld, s. k.
fel. biz. tag.Bódi Bódog, s. k.
fel. biz. tag.Maresch Gyula, s. k.
fel. biz. tag.Beck Róbert, s. k.
fel. biz. tag.Háberegér György, s. k.
fel. biz. tag.Popovici Virgil, s. k.
fel. biz. tag.